

education system: an axiological and comparative aspects]. *New pedagogical thought*. No.4. pp. 13–23. [in Ukrainian].

4. ASQ Z1.11-2002 – “Quality assurance standards – Guidelines for the application of ANSI” / ISO / ASQ Q9001-2000 to education and training institutions – AMERICAN SOCIETY FOR QUALITY, P.O. BOX 3005, WISCONSIN, 2000. [in English].

5. Bakhmat, N., Liubarets, V., Bilynska, M., Ridei, N. & Anhelina, S. (2020). Digital transformation of preparation of the future. Specialists in the economic industry in conditions of dual professional education. *Selected Paper of 9th Cyprus International Conference on Educational Research (CYICER-2020)*. Vol. 7 No.3 [in English].

6. Bakhmat, N., Ridei, N., Liubarets, V., Ivashchenko, V., Petrovska, O. & Averina, K. (2020).

Evaluation of the peculiarities of the implementation of the impulse stimulus of students in the process of educational activity. *Systematic Reviews in Pharmacy*. Vol. 11, issue 11. pp. 1037–1041. [in English].

7. Dragan, I.O., Kovalova, O., Gryshchenko, I., Ridei, N. & Livinskyi, A. (2020). Assessment of dragan the role of the state as a leader in the demographic development of Ukraine. *Solid State Technology*, Vol. 63. No.6 [in English].

8. ISO/IWA 2 “Quality management systems. Guidelines for the application of ISO 9001:2000 in education”. Meksyka: International Workshop Agreement, 2007. [in English].

9. Ridei, N., Pavlenko, D., Plakhotnik, O., Gorokhova, T. & Popova, A. (2019). Concept of forming the company innovation strategy. *Academy of Strategic Management Journal*. 18 (Special issue 1), pp. 1–6. [in English].

Стаття надійшла до редакції 03.11.2020

УДК 378:005.51:351

DOI:

Олександр Слабецький, аспірант кафедри освіти дорослих
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ІННОВАТИКА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті обґрунтовано питання стратегії безпеки в контексті професійної підготовки та формування її інноваційності. Здійснено аналіз законодавчих регламентів національної безпеки України, уточнено тлумачення основних категорій понятійно-категоріального апарату дослідження. Встановлено, що стратегію інноваційного розвитку визначають як інноваційний шлях перспектив нароцнення інтелектуального потенціалу країни для досягнення мети інноваційного розвитку суспільства зі забезпеченням якості й безпеки життя на засадах сталості шляхом вирішення сучасних науково-технічних завдань при реалізації державної інноваційної політики за умов модернізації сфери освіти, науки й інноватики.

Ключові слова: стратегія безпеки; інноватика; професійна підготовка; управління; тезаурус; регламент.

Літ. 16.

Oleksandr Slabetskiy, Postgraduate Student of the Adult Education Department,
National Mykhaylo Drahomanov Pedagogical University

AN INNOVATION OF FORMATION OF SAFETY STRATEGY IN THE CONTEXT OF PROFESSIONAL TRAINING

The article substantiates the issues of security strategy in the context of professional training and the formation of its innovation. The analysis of legislative regulations of national security of Ukraine is carried out, the interpretation of the basic categories of the conceptual and categorical apparatus of research is specified. It is established that the priority definitions of “innovation development strategy” in scientific and legislative aspects are considered as an innovative mechanism for long-term development of the country’s academic potential to achieve goals and objectives of innovation (in all spheres of social activity, quality and safety of life through sustainability); modernization of professional training of a new formation capable of satisfying the social order of the current stage of civilizational development in the context of global environmental challenges and dangers of violation of territorial integrity and state sovereignty of Ukraine), which consist in approving an innovative model of strategies -analytical support by solving modern scientific and technical innovation problems in the implementation of state innovation policy. It is determined that the concept of “national security strategy” is traditionally interpreted as a formalized definition of the official position of the state in legal documents based on the results of systematic analysis of quality and safety of society and the country at a particular stage of historical milestone. national interests and anticipation, elimination

and prevention of possible risks and dangers of national sovereignty, social and personal rights and freedoms of the people of Ukraine in accordance with the prevailing principles and approaches of state formation, strategic objectives, means and forms, methods and ways implemented in political cross-border, state organizational-legal, socio-economic and institutional mechanisms for achieving priority national goals; methodological system of scientifically substantiated opinions and concepts of complex achievement of the goal of guaranteeing the national security of Ukraine.

Keywords: security strategy; innovation; professional training; management; thesaurus; regulations.

Постановка проблеми. Управління інноватикою – методологічний напрям менеджменту знань та менеджменту інноваційної діяльності в організаціях (новатики, порядку, методів і засобів, явищ), з основною функцією впровадження змін технологічних інновацій (радикальних, модифікуючих і комбінованих) – новітнього інформаційно-технологічного та матеріально-технічного забезпечення, отримання новітньої продукції, послуг і сервісів зі властивостями (сучасних наукових знань) або новою сировинною базою, реалізація яких здійснюється через модернізований ринковий збут; організаційні структури інноваційного управління розрізняють за цілями, фінансовими донатами, тривалістю, залежно від ієрархії надбудови системи менеджменту; як управлінський контекст полягає у забезпеченні соціально-економічних і правових умов для народження, розвитку та застосування науково-технічного потенціалу держави (через інвестиційну політику, фінансування фундаментальних досліджень, пільгове оподаткування та правову підтримку, удосконалення методології) завдяки модернізації та удосконаленню сфери освіти, науки й інноватики в Україні.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Розуміння визначення “стратегія” є методологічною категорією теорії управління як засобу наукового обґрунтування концепції менеджменту превалюючих пріоритетів прогнозування та управління з позитивно релевантним програмуванням достатньо доцільного розподілу обмеженості необхідних ресурсів для соціально-економічного та еколого-безпечного сталого розвитку. Визначення поняття за Б. Крозбі [4] “стратегія” обумовлено категоріями фундаментального бачення до технологічно-семантичного представлення: перспективного менеджменту керівного впливу з прогностичним мисленням ціленаправленності на розвиток системи як об’єкту управління; за Г. Мінтцбергом [5] – концепція з технологіями актуалізації світоглядних цінностей установи, вмотивованої поведінки досягнення мети, визначення інституційного статусу в суспільстві як складової ділового потенціалу організації, взірців алгоритмізації її функціонування, збалансованості та варіабельності, конкурентоздатності

у досягненні цілей; за К. Ендрюсом [12, 13]) як алгоритмізований процес вирішення формально регульованої етапності стратегем планування з метою вирішення організаційних цілей політики з досягненням релевантності.

Мета статті полягає в обґрунтуванні тезаурусу дослідженості питань стратегії безпеки в контексті професійної підготовки та формування її інноваційності. Завдання дослідження – контент-аналіз законодавчих регламентів національної безпеки України; уточнення тлумачення основних категорій понятійно-категоріального апарату дослідження.

Виклад основного матеріалу. Полівекторна проблематика стратегії інноваційного розвитку обумовлена семантикою завдань цільового призначення (стратегій: людського розвитку; воєнної безпеки; громадської безпеки та цивільного захисту; розвитку оборонно-промислового комплексу; економічної безпеки; енергетичної безпеки; екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату; біобезпеки та біологічного захисту; інформаційної безпеки; кібербезпеки України; зовнішньополітичної діяльності; забезпечення державної безпеки; інтегрованого управління кордонами; продовольчої безпеки; Національна розвідувальна програма України) [9], які покликані забезпечити досягнення розвитку національної економіки (за ваговими коефіцієнтами – отримання конкурентних переваг за рахунок національних ресурсів (людського потенціалу, мінеральних та енергетичних), інтенсифікація модернізації виробництва завдяки досягненням науково-технічного прогресу, методологічному обґрунтуванню стратегії інноваційної діяльності (та її системного управління), інтелектуального розвитку людського потенціалу, педагогічній інноватиці економіки знань), завдяки ефективності інноваційної діяльності усіх суспільних сфер професійної зайнятості та реалізованості високопрофесійних кадрів [10]. Обрання стратегії інноваційного розвитку передбачає формування фундаментально-філософських, загально- та конкретно-наукових методологічних підходів системного аналізу якості й безпеки життя соціуму і прогнозування перспективи його інноваційного розвитку на визначений період та методологічного

обґрунтування з експертним оцінюванням їх як базису ефективної запоруки реалізації інноваційної політики.

Зростання дольової частки наукоємних виробництв і інноваційних технологій (біотехнології, нанотехнології, геоінформаційних і телекомунікаційних технологій, ресурсощадних і безвідходних природоохоронних технологій, хайтек-технологій) забезпечило активізацію інноваційної діяльності в Україні.

Специфікою розвитку економіки та її трансформації в Україні є її технологічне поліпорядкування, різноукладність техноінформаційних економічних секторів та їх галузей (з різною відтворюваністю циклів та термінів обігу ресурсів) з недостатньою конкурентоспроможністю, а також споживчою здатністю суспільства. Так, поряд з техно-економічними секторами низького рівня конкурентоспроможності є високотехнологічні та наукоємні галузі, що мають суттєвий перспективний інноваційний потенціал розвитку, що слід враховувати для розроблення комбінованих та інтегрованих стратегій інноваційного розвитку як науково-технологічного прориву (сегментів, галузей, секторів економіки, установ, інституцій, підприємств), його прогнозування та планування у багатовекторних пріоритетах інноваційної політики для розвитку вітчизняної високотехнологічних наукоємних галузей промисловості (аерокосмічної, судно- та машинобудівної, інформаційно-телекомунікаційної, легкої, хімічної, фармацевтичної, видобувної, металургійної та інших високотехнологічних галузей науки та знань з реалізацією потенціалу інтелектуальної власності та трансферу технологій світової академічної спадщини).

Стратегія інноваційного розвитку орієнтована на широкомасштабне охоплення сучасних технологій, які забезпечують формування нової якості наукових продуктів та сервісів, суттєве покращення наукоємної продукції поряд з гарантуванням екологічної безпеки як частини національної, мінімізація енерго-, ресурсовитрат шляхом застосування ліцензованих науково-технічних здобутків, що відповідають сучасним міжнародним вимогам технічного регулювання (стандартизації та сертифікації) [11, 2].

Переважно головна мета будь-якої стратегії національної безпеки полягає у конкретизації системи поглядів, принципів і настанов, які знайшли своє відображення в чинному законодавстві, зокрема у цілях Концепції національної безпеки, термінованих до 5 років, досягнення яких має забезпечити бажаний рівень нацбезпеки з гарантіями соціально-економічного, еколого-безпечного розвитку держави на засадах

сталості, її самовизначення та конкурентоспроможності, гарантування прав, свобод і соціального захисту людини і громадян, здобуття національного реноме та міжнародного статусу авторитетної держави на політичній світовій арені. Наріжним у розробці стратегії нацбезпеки є інтегроване системне прогнозування модернізації в ієрархії архітектоники національних пріоритетів “дерева цілей”, небезпек та загроз ризиків порушення рубежів витривалості та стійкості системи безпеки держави, а також потенціалу її досягнення. Комплексний аналіз, прогноз та перспективи розвитку зовнішнього впливу та внутрішніх умов якості й безпеки життєдіяльності суспільства та держави і корекція скринінгу пріоритетів національних цілей уможливають формування стратегії як адміністративно-політичної платформи та інформаційно-правової організації щоденного функціонування суб’єктів системи державного управління нацбезпеки.

На рівні державної політики та управління виділяють Національну стратегію держави як фундаментально-основоположну системну внутрішню і зовнішню політичну діяльність держави зі застосуванням політичного, інформаційного, соціально-економічного, воєнного та кібер-впливу; визначає систему національних інтересів держави щодо ресурсорозподілу та їх використання з метою протидії небезпекам національних інтересів. Стратегія національної безпеки зацентована на увазі щодо можливих та прогнозованих загроз, що принципово відрізняє її від Національної стратегії держави, передбачає охоплення концентрації зусиль держави, орієнтованих на протистояння реальним чи потенційним небезпекам щодо досягнення національних цілей з урахуванням імовірного застосування сили держави (як мистецтво, і як наука створення та використання політичних, соціально-економічних та інформаційних державних можливостей, а також її збройних сил під час миру і війни, формалізований публічний документ, обов’язковий регламент розроблення державних програм зі компонентами держполітики безпеки з пріоритетним фінансуванням); реалізується завдяки суспільній підтримці громадянського суспільства. Досягнення стратегічних цілей реалізації та захисту державних інтересів визначає їх цільову орієнтацію, що актуалізує питання визначення національних інтересів і цілей, загроз їх досягнення згідно геополітичних та геоекономічних трансформацій з врахуванням глобальних екологічних ризиків біосоціальної та цивілізаційно-геосферної взаємодії [1; 3; 6].

Законодавством України не враховано організаційно-управлінські процедури погодження та ухвали стратегії; стратегічні цілі, орієнтовані на забезпечення ефективності держуправління в умовах складних, кризових та катастрофічних ситуацій, обумовлених надзвичайним станом, які враховані при стратегічному плануванні забезпечення нацбезпеки (стратегічного моніторингу встановлення стану та розвитку державної безпеки задля корекції пріоритетів політики безпеки, держнагляду та контролю у сфері безпеки); законодавче регулювання її забезпечення, реалізація прогностики системного управління нацбезпекою, інформаційно-технологічне та системно-аналітичне формування механізмів підтримки установ державної влади в невизначених умовах ризиків і загроз, розробка та впровадження параметральної метрики порогових значень індикаторів, що характеризують рівень захисту та гарантування національних інтересів [7; 8; 15; 16; 14].

Висновки. Встановлено, що пріоритетні визначення “стратегія інноваційного розвитку” у науковому та законодавчому аспектах розглядають як новаторський механізм перспективного розвитку академічного потенціалу країни для досягнення цілей і вирішення завдань інноватики (в усіх сферах суспільної діяльності, формування якості й безпеки життя на засадах сталості, завдяки удосконаленню та модернізації професійної підготовки кадрів нової формації спроможних задовольняти соціальне замовлення нинішнього етапу цивілізаційного розвитку в умовах глобальних екологічних викликів і небезпек порушення територіальної цілісності та державного суверенітету України), що полягають в утвердженні інноваційної моделі стратегем нарощенні конкурентоспроможності національної економіки, освіти та науки матеріально-технічному та інформаційно-аналітичному їх забезпеченні шляхом вирішення сучасних науково-технічних інноваційних завдань при реалізації на державній інноваційній політики.

Визначено, що поняття “стратегія національної безпеки” традиційно тлумачиться як формалізоване визначення офіційної позиції держави у нормативно-правових документах, які базуються на результатах системного аналізу умов якості і безпеки життєдіяльності соціуму і країни на виокремленому етапі історичної віхи термінованої в часі щодо потенціалу безпеки й захисту національних інтересів та передбачення, усунення і запобігання можливих ризиків та небезпек національного суверенітету, суспільних і особистих прав і свобод мешканців України

згідно з пануючими принципами та підходами державотворення, стратегічних завдань, засобів і форм, методів і способів, реалізованих в часі політичних транскордонних, державних організаційно-правових, соціально-економічних та інституційних механізмів досягнення пріоритетних національних цілей; методологічна система науково обґрунтованих думок та концепцій комплексного досягнення мети гарантування національної безпеки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про національну безпеку України”. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241. *Верховна рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 12.01.2021).
2. Інноваційна стратегія українських реформ / А.С. Гальчинський, В.М. Гесць, А.К. Кінах, В.П. Семиноженко. 2002. Київ: Знання України.
3. Кокошин А.А. О стратегическом планировании в политике. 2007. Москва : КомКнига.
4. Крозбі Б. Стратегічне планування та стратегічний менеджмент: чим вони відрізняються. 1997. Проект USAID “Впровадження змін в політиці”.
5. Минцберг Г., Альстрэнд Б., Лэмпел Дж. Школы стратегий. перевод с английского /под ред. Ю.Н. Каптуревского. 2000. Санкт-Петербург.
6. Семенченко А.І. Методологія стратегічного планування у сфері державного управління забезпеченням національної безпеки України. 2008. Київ : НАДУ.
7. Ситник Г.П. Державне управління національною безпекою України (теорія і практика) : монографія. 2004. Київ : Вид-во НАДУ.
8. Ситник Г.П., Богданович В. Ю., Єжеев М.Ф. Геополітика і національна безпека : словник термінів. 2005. Київ : Вид-во НАДУ.
9. “Стратегія національної безпеки України” : Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. *Верховна рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (дата звернення 12.01.2021).
10. Управління системами післядипломної освіти для сталого розвитку : колективна монографія / за заг. редакцією Рідей Н.М. 2019. Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. 691 с.
11. Шляхи інноваційного розвитку України / Д.В. Табачник, В.Г. Кремень, А.М. Гуржій, М.Ф. Гончаренко, В.О. Гусев. 2004. Київ: Людопринт.
12. Andrews Kenneth R. Replaying the board’s

role in formulating strategy, Harvard Business Review, 1981. vol. 59, No.3.

13. Andrews Kenneth R. Corporate strategy: the essential intangibles, McKinsey Quarterly, 1984. No. 4.

14. Dragan I.O., Kovalova O., Gryshchenko I., Ridei N., Livinskyi A. Assessment of dragan the role of the state as a leader in the demographic development of Ukraine. *Solid State Technology*, 2020. Vol. 63 No. 6.

15. Ghandeharion A., Kraus J. Disciplinary strategies and governmental campaigning. Political Communication and COVID-19: Governance and Rhetoric in Times of Crisis. Routledge.2021. 211p.

16. Ridei N., Pavlenko D., Plakhotnik O., Gorokhova T., Popova A. Concept of forming the company innovation strategy. *Academy of Strategic Management Journal*. 2019.18 (Special Issue 1), pp. 1–6.

REFERENCES

1. Zakon Ukrainy “Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy”. Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 2018, № 31, st.241. [Law of Ukraine “On National Security of Ukraine”]. Information of the Verkhovna Rada (VVR), 2018, № 31, p. 241.]. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (Accessed 12 Jan. 2021) [in Ukrainian].

2. Innovatsiina stratehiia ukrainskykh reform [An innovative strategy of Ukrainian reforms]. (Ed.). Halchynskyi, A.S., Heiets, V.M., Kinakh, A.K., Semynozhenko V.P. Kyiv,2002. [in Ukrainian].

3. Kokoshin, A.A. (2007). Ostrategicheskoye planirovaniy v politike [Strategic planning in politics]. Moscow. [in Ukrainian].

4. Krozbi, B. (1997). Stratehichne planuvannia ta stratehichniy menedzhment: chym vony vidrizniaiutsia [Strategic planning and strategic management: how they differ]. USAID Project “Implementing Policy of Changings.[in Ukrainian].

5. Minberg, G., Alstrend, B., Lempel, Dzh. (2000).Shkoly strategij [Schools of strategies]. translation from English (Ed.).Yu. N. Kapturevskiy. Saint Petersburg. [in Ukrainian].

6. Semenchenko, A.I. (2008). Metodolohiia stratehichnoho planuvannia u sferi derzhavnoho upravlinnia zabezpechenniam natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Methodology of strategic planning in the sphere of sovereign administration for the protection

of national security of Ukrainian]. Kyiv. [in Ukrainian].

7. Sytnyk, H.P. (2004). Derzhavne upravlinnia natsionalnoiu bezpekoiu Ukrainy (teoriia i praktyka): monohrafiia [State management of the national security of Ukraine (theory and practice): a monograph]. Kyiv. [in Ukrainian].

8. Sytnyk, H.P., Bohdanovych, V. Yu. & Yezheiev, M.F. (2005). Heopolityka i natsionalna bezpeka : slovnyk terminiv [Geopolitics and national security: vocabulary of terms]. Kyiv. [in Ukrainian].

9. “Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy” : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku № 392/2020. [“Strategy of the National Security of Ukraine”: Decree of the President of Ukraine dated February 14, 2020 No. 392/2020.]. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (Accessed 12 Jan.2021). [in Ukrainian].

10. Upravlinnia systemamy pisljadiplomnoi osvity dlia staloho rozvytku : kolektyvna monohrafiia (2019). [The management of systems of postgraduate education for stable development: a collective monograph]. (Ed.). Ridei, N.M. 691 p. [in Ukrainian].

11. Shliakhy innovatsiinoho rozvytku Ukrainy [An innovative development of Ukraine]. (Ed.). Tabachnyk, D.V., Kremen, V.H., Hurzhii, A.M., Honcharenko, M.F. & Husiev, V.O. Kyiv. [in Ukrainian].

12. Andrews Kenneth R. (1981). Replaying the board’s role in formulating strategy, Harvard Business Review. Vol. 59, No. 3. [in English].

13. Andrews Kenneth R. (1984). Corporate strategy: the essential intangibles, McKinsey Quarterly. No. 4. [in English].

14. Dragan, I.O., Kovalova, O., Gryshchenko, I., Ridei, N. & Livinskyi, A. (2020). Assessment of dragan the role of the state as a leader in the demographic development of Ukraine. *Solid State Technology*, Vol. 63, No. 6. [in English].

15. Ghandeharion, A. & Kraus, J. (2021). Disciplinary strategies and governmental campaigning. Political Communication and COVID-19: Governance and Rhetoric in Times of Crisis. Routledge. 211p. [in English].

16. Ridei, N., Pavlenko, D., Plakhotnik, O., Gorokhova, T. & Popova, A. (2019). Concept of forming the company innovation strategy. *Academy of Strategic Management Journal*. 18 (Special issue 1), pp. 1–6.[in English].

Стаття надійшла до редакції 05.11.2020

“Довіра – ознака мужності, і вірність – свідчення сили”.

Марія фон Ебнер-Ешенбах
баронеса, австрійська письменниця

